

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 2. aprila 1914.

Leto VI.

Poslednji dan se bo smejala.

Francoski zdravnik Lovern, ki ni bil veren kristjan, pripoveduje, da je videl umirati več tisoč žen. Gledal je na smrtni postelji matere brez vere. Vsaka taka je sprejela zdravnikovo besedo, da ji zdravila ne morejo več pomagati, kakor glas iz pekla. »Ne bom umrla,« se reva še tolaži in zviija se v groznem obupu. Druga se skuša smejati, ko je srce obupano in prazno. Vsaka žena brez vere sprejme vest, da ji bo umreti, z neko nedopovedljivo grozo.

Isti mož je videl umirati tudi nad 2000 krščanskih vernih žen. Njih smrt je bila najboljši izraz materine ljubezni in globoke vernosti. »Pri taki smrti,« pravi zdravnik, »ni nič samo zunanje ali navidezne, nič obupnega ali grobu enakega. Umirajoča mati sama mirno določa vse za svoj pogreb in domačo hišo, ko nje več ne bo.«

Zvon zapoje, bolno mater gredo previdet. Vsa vas se zbere okoli bolniške postelje, ko pride Bog potolažit in pokrepčat svojo zvesto hčer za zadnji boj, predno jo v nebesih poplača za njen trud. V stanovanju je vse pospravljeno, miza je belo pogrnjena; revna hiša je postala kakor cerkev, kjer Bog prebiva. »Glejte jagnje božje« . . vse moli; mati, kateri moči pešajo, moli natihem z drugimi. Ko je pobožna žena prejela svojega Boga, so nje misli v nebesih in na križu; poslavlja se od svojih z močno in gorečo ljubeznijo. Zdi se človeku, da je ta bolna žena že čisti duh, ljubezni poln, ki prihaja iz onega sveta. Poslušaj, kako zadnjič opominja in prosi svoje otroke, da naj Boga ljubijo in Marije ne pozabijo, kako naj zakramente prejemajo in pošteno žive. Lahka in polna tolažbe je smrt verne matere, ki je obdana od svojih dobrih otrok, katerim gre v večnost pot pripravljat.

Le pogledajte jo na mrtvaškem odru,

kako mirno spi! Najlepše na svetu, materine oči, so se zaprle, toda tako lahko so zaprte, kakor bi duša že gledala nebeško slavo. Na obličju je razlita neka sveta resnost, čudni mir; v belih rokah, ovitih z rožnim vencem, je križ, zadnja tolažba. — Prilajajo jo kropit, toda vse jim je priča, da je ranjka mir dosegla. Smrt dobre matere ni strašna, ampak čudovita, lepa in tolažilna.

Zakaj pa je smrt verni ženi tako lahka?

Na Veliko noč leta 387. je bil sv. Avguštin v Milanu krščen. Kmalu potem je šel z materjo Moniki domu v Afriko. V Ostiji, rimskem pristanišču, sta čakala na ladjo, ki bi jih odpeljala v Afriko. Zvečer sta bila skupaj in se pogovarjala. Srce blažene Monike je bilo polno veselja. Spominjala se je preteklih dni in sedanje sreče. Leta in leta je jokala za izgubljenim sinom. Tisočerm dnevom žalosti in joka je slednjič sledil dan, ko se je lahko smejala. Vse je zdaj spoznala, da ji je Bog ravno po veliki žalosti pripravil to veliko veselje in tolažbo. Tisti večer torej pravi svojemu sinu: »Sin, življenje me več ne mika. Na zemlji nimam več opravka, odkar se je moje najslajše upanje in najsrenejša želja, da bi te videla katoliškega kristjana, izpolnila, čeprav ni tega nobeden pričakoval. Bog mi je podelil milost, da si postal njegov služabnik. Kaj naj še delam na tem svetu?« — Želja se ji je izpolnila. Peti dan po tem pogovoru je zbolela, deveti dan boleznij je umrla. Z zadnjimi besedami je prosila sina, naj se je spominja pri sveti daritvi. Zdaj počiva sveta mati v lepi cerkvi v Rimu, ki je posvečena njenemu sinu. Leta in leta je jokala, poslednji dan se je smejala.

Grozen dan je bil za makabejsko mater, ko je gledala, kako so ji vseh sedem sinov rablji pomorili, ker niso hoteli postaviti Gospodovo prelomiti. Ko je zvečer sama izdihnila po prestopnem trpljenju, se je ločila od sveta kakor presrečna mati, ki je zmogala in rešila

vse, ki so bili najdražji njenemu srcu. Poslednji dan se je smejala.

Kakor sv. Monika ali mati Makabejcev se vleče marsikatera verna mati slovenska na mrtvaško posteljo. Spomini se na leta nazaj. Minula so hitro, izginila kakor senca, kakor dim, kakor ptič, ki leti po zraku in ne pusti nobenega sledu. Kako naglo je postala iz otroka dekle, nevesta, mati in stara mati! Ko bo ona v grobu, bodo drugi otroci začeli tok življenja in ravno tako hiteli grobu nasproti. Kako je vse na svetu prazno in minljivo . . .

Zdaj je bila vesela nevesta, čez malo časa je že slabotna žena brez moči, katero grob kliče na svoj dom. Rod pride in gre. Naslednji se pa več ne spominjajo tega, kar je bilo prej. Življenje bi ne imelo vrednosti, ko bi bilo posvetno vse. Krščanski materi pa sveti ob smrtni uri veselo upanje večne sreče. O njej res veljajo besede sv. pisma: »Poslednji dan se bo smejala.«

Kako lepa in vzvišena je smrt dobre slovenske matere!

Moči so ji opešale, delati ne more več. Na rokah se še poznajo žulji kot priče njenega dolgoletnega dela. Prva je vstala, zadnja je šla spat. Kolikokrat je stradala, delala čez svoje moči, za vse skrbela, za vse trpela; hišo je ohranila s svojo pridnostjo. Veselja ni reva dosti imela, dobrega še manj. In vendar je zdaj vesela, saj je dopolnila delo, katero ji je Bog odločil.

Na smrtni postelji je med svojimi. Ni imela navade, da bi otroke vedno poljubovala in k sebi stiskala, ko ni bilo skoro nikdar časa za igrače. Toda vendar jih je ljubila z vsem ognjem svojega srca, zanje delala in se znojila. Te svoje male je Bogu izročala in zanje molila. Bog je uslišal njeno prošnjo. Otroci so ostali nedolžni in poštene. — Sv. pismo pravi, da je nebeško kraljestvo podobno kupcu, ki je našel dragocen biser in šel ter prodal vse, kar je imel in kupil tisti biser. — Tudi krščanska mati je našla ta dragoceni biser — neumrjoče

duše svojih otrok. Iskala ga je celo življenje in našla. Za ta biser je vse žrtvovala, tudi svoj mir in svojo srečo, svoje moči in svoje življenje. Da bi spravila v nebeško zakladnico ta lepi zaklad, ji ni bil noben trud pretežak. Le eno skrb je vedno imela, da bi bili njeni otroci enkrat pri njej v nebesih. Težko je bilo delo, toda v primeri s plačilom je delo še vedno neznamno. Kaj je teh par let trpljenja v primeri z večnostjo! Popolno so se nad materami izpolnile besede sv. Duha: »Kateri sejejo s solzami, žanjejo z veseljem. Šli so in jokali, ko so svoje seme sejali; pridejo pa z veseljem in nesejo svoje snope.« — Čim več je delala in trpela, bolj vesela in potolažena bo šla iz tega sveta. Poslednji dan se bo smejala. Ko bo dan življenja končan zapusti mati s smehljajem na svetem obličju njivo, kjer je našla bisere, smehljaje očrese zadnji prah, ki jo veže na dolino solz. Kdo more v nebesih biti bolj srečen kakor mati, ki ima vse svoje otroke pri sebi? Sreča otrokova bo materina sreča in vsak zveličani otrok bo pomnožil materino blaženstvo. Pri mrtvaškem odru otroci bridko jokajo, mati pa smehljaje počiva.

Kako tolažilna je zavest za mater: »Nisem zastoj živela. Otroke sem izredila za Kristusa. Ko mene več ne bo, se bo še poznalo moje delo pri otrok otrocih, ko bom že davno pokopana.« Kristus je zvest plačnik. On, ki bo povrnil vsakemu kozarec mrzle vode, bo povrnil tudi materi, ki je obiskovala njegovo cerkev in prejemale sv. zakramente, ki je v najhujšem delu tako rada molila in se v vsaki težavi k njemu zatekala. Kolikrat je bilo težko! Saj je bilo zanjo vse življenje skoro sama Kalvarija in ona le prepogosto podobna žalostni Materi pod križem. Če so pred teklo solze, ji danes, na dan smrti, radost in veselo zaupanje polni srce. »Bog je slišal moje vzdihne in videl moje solze. Ne bo pozabil reve, ki je imela tako malo dobrega na zemlji.«

Videl je Gospod, kako je bila ta verna žena mati revežev in vseh zapuščenih. Sama je večkrat pomanjkanje trpela, da bi drugim pomagala. Zdaj se bodo izpolnile besede Gospodove: »Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli.«

Kaj pa če mati ni storila svoje dolžnosti in bo slabo seme pustila za sabo na zemlji? Otroci pohujšani in zapeljani, nesrečni in mlačni, in vse zaradi njene krivde! Ko bi bolj molila, bolj pazila, ko bi bila za časa bolj ostra, bi otroci dobri ostali. Zdaj ne more več pomagati. Kako strašno gorje je zrastle iz male nepazljivosti! — Uboga mati, kako boš enkrat umirala! Kakšna bo večnost, če boš videla otroke zaradi svoje malomarnosti v peklju!

Pri verni materi se pa otroci vsi v solzah zbirajo okoli smrtne postelje. Zdaj ob času ločitve se pokaže, koliko ljubezni imajo do dobre matere. Ko jo nesejo k pogrebu in tako žalostno pojo mrtvaški zvonovi, čutijo vsi, da je šla v boljši kraj večnosti, kjer je našla mir.

K grobu pa prihajajo hvaležni otroci. V solzah se zahvaljujejo dobri materi za vse prejete dobrote, katerih zdaj ne morejo povrniti. Krščanska mati, delaj, trpi in izpolnjuj vse svoje dolžnosti iz ljubezni do Kristusa, da se boš poslednji dan smejala.

Trčkova mati.

Pogosto beremo o življenju in delih velikih mož, ki so proslavili svojo domovino z deli in tako koristili bednemu človeštvu. — Ti popisi so nam v bodrilo, da jih posnemamo, hodimo za njimi in jih posnemamo. Tudi vspehe gospodarstva, bodisi na polju ali pri živini, radi priobčujemo, da tudi drugi dosežejo korist po naših skušnjah.

Pri nas pa vse preveč radi pozabimo na ono, ki je dala podlago za vsa

† Marija Oblak iz Horjula.

velika dela našim znamenitim možem in sejala v velikem trpljenju semena poznejšim vspehom — na domačo slovensko mater. Tudi tu imamo najlepše zglede. Vse matere bi imele rade dobre otroke. Kako se pa to posreči, mnoge ne vedo. Priobčujemo danes tak zglede ponižne in priproste kmečke žene Marije Oblak — Trčkove matere iz Horjula, ki je pri svojem sinu župniku Antonu Oblak dne 26. februarja v Št. Lovrencu v Gospodu zaspala.

Rojena je bila † Marija na Logu, v župniji Brezovica od priprostih kmečkih starišev. Oče je bil vedno bolehen. Otrok je hodil le eno leto v šolo, pa se je naučil dobro brati in pisati. Že zgodaj se je kazala velika zmožnost za gospodarstvo, kar je bila po očetovi smrti desna bratova roka pri vsem delu. — V tistih časih, ko je bilo prejemanje sv. zakramentov tako redko, je hodila

mlada dekle vsako leto štirikrat k spovedi in k sv. obhajilu.

Leta 1870. se je primožila v Horjul k Trčku. Razmere v hiši so bile zelo žalostne. Gospodarju so stari Kalendrov oče kupili posestvo, katero je prednik zapravil. Odprodali so preč polovico zemlje, ostala sta pa še stara dva na prevžitku. Na posestvu je bil dolg in velik kosec kruha; v hlevu par glav živine; posestvo zanemarjeno — to je bilo gospodarstvo pri Trčkovih. Stradali smo. Po zimi ni bilo kruha večkrat cele mesece; tudi za obleko je manjkalo. Posestvo bi brez dobre gospodinje gotovo propadlo. Toda mlada žena je čutila moč v sebi. Prva je vstajala; kljub šibkosti delala za dve ali tri druge. Vse je sama prevdarila, kaj bi bilo najboljšje sejati, kako delati in gospodariti, da bo nazadnje boljše za gospodarstvo. Imela je res železno voljo, ki je dosegla vselej svoj cilj. — Počasi so se razmere izboljšale: pri natančnem delu je polje več rodilo, njive so se zagnojile, živina se množila, svet dokupil, gospodarstvo se je izboljšalo. Res je pri Trčkovih mati držala tri vogle hiše.

Pri tem je imela žena veliko zaupanja v Boga. Redno je bila pri maši, tudi v delavnikih, kadar je bilo mogoče. nagovarjala vedno druge, da so šli v cerkev. Pri krščanskem nauku je smele varuh doma ostati. — Enkrat se je neki mladi fant vpričo matere nespoštljivo izrazil o domačem župniku. To je bil nož v srce dobri ženi. »Kaj, ti boš govoril čez našega župnika! Učili so te, za zakramente te pripravljali, zdaj boš pa čez nje govoril! V naši hiši ne boš čez duhovne govoril. Rajši vidim, da nikdar več praga ne prestopiš, kakor da bi imel še enkrat tako govoriti! V hiši ni pozneje noben več čez duhovne govoril.«

V istem času je bil v Horjulu župnik biserni mašnik Aleš Jerala. Bil je svet mož, vse ga je imelo za očeta. Ljubil je farane bolj, kakor bi bili njegovi otroci. Staremu očetu Alešu je z otročjo vdanostjo stregel kaplan Francišek Dolinar, poznejši župnik in ribniški dekan, ki je lani umrl objokovan od faranov in ljubljen od vseh znancev in prijateljev. Po smrti starega župnika je bil kaplan Dolinar imenovan za župnika. Horjulci so od nekdanj ljubili svoje duhovnike, kakor jih ljubijo naši ljudje po vsej deželi. Ko se je vračal mladi župnik od instalacije, mu je šla vsa fara nasproti. Vsa vas je bila razsvetljena, vse je samega veselja jokalo pri sprejemu novega župnika.

Ti zgledi dobrih duhovnikov in ta ljubezen ljudstva je vžgala takrat hrepenenje, da bi sinovi postali duhovni pri treh materah — pri Jakoševi, materi dr. Antona Zdešarja, misijonarja, pri Gabrovi, materi Tomaža Rožnika, župnika v Dobrniču in Trčkovi materi. V srcu vsake teh mater se je vzbudila najsrčnejša želja kmečke matere, da bi sin enkrat duhovnik postal. Vsi trije so šli v šolo.

»Mama, ali bom šel domov?« je

vprašal mali Tonček, ko je prišla čez 14 dni pogledat. In mati je zajokala, saj ga je imela najrajši na svetu. »Ne, učil se boš.« S težkim srcem je šla sama domov.

Toda, kako zdržati sina v šoli? Pristradala si je par goldinarjev še kot dekla in pozneje nekaj malega kakor gospodinja. Toda denar se je topil kakor sneg spomladi. Čez tri leta je vsega zmanjkalo. »Kaj bo pa zdaj? Moj Bog, pomagaj mi, ne morem več!« Začetkom šolskega leta sta šla s sinom v šolo brez denarja. Pred stolno cerkvijo je mati jokala, ko pride neki človek in vpraša, kaj da je. Ko mu reva vse razloži, pravi: »Tam le so, en gospod, ki skrbijo za revne študente.« Šla sva tja in našla častitljivega starčka z angeljsko milim obrazom — † kanonika Jerana. Ta gospod, ki je sam vse dal in živel priprosto kakor največji revež, je bil sto in sto dijakom rešnik in oče. Mož kakor ranjki kanonik Jeran, more biti le katoliški duhovnik. Tam se je obljubila hrana za opoldne in zvečer, le nekaj malega, bilo je vendar v rešenju v največji zadregi.

Mati je pa sama stradala in trpela, da je mogla le najpotrebnejše pridobiti. Tu se je pokazala ona starfovitnost, ki se ne straši nobenega truda, da doseže svoj cilj. Doma je bila revna in priprosto oblečena, kakor velika reva, da je mogla sinu dajati. Peš je šla v Ljubljano, 3 ure in pol tja in ravno toliko nazaj ter porabila za vso hrano in pijačo na poti le 1 groš, t. j. 10 vin. — Parkrat je na poti lakota in slabosti onemogla. Toda ni opešala. Pred tabernaklom je dobivala vedno novo zaupanje in moč za pravo vztrajnost.

Ko je sin dobil ustanovo in začel na gornji gimnaziji druge učiti, so najhujše skrbi minule. Vedno bolj živa je pa postajala želja, da bi ga enkrat videla kot mašnika pred oltarjem. »Še misliti si skoraj ne upam na to srečo. Saj bi se mi od veselja skoro zmešalo,« so bile pogosto njene besede. Izpolnile so se želje: videla ga je kot bogoslovca, slišala prvič pridigovati. Dne 29. julija 1894, ko je imel sin novo mašo, je dosegla uboga mati svoj Tabor.

Človek je pa za delo rojen in ne more počivati, dokler čuti v sebi moč. — Komaj je bil en sin preskrbljen in stopil v bogoslovje, je močna mati precej še družega sina Valentina spravila v šolo. Skrbni in solze so se ponavljale, toda ni odnehala, dokler ni tudi mlajši sin dovršil z maturo osme šole in se posvetil zadrugištvu. — Vse, kar sta sina, se imata razun božji milosti, najpred zahvaliti dobri materi. Ljubezen do dela in zmisel za gospodarstvo sta le od matere prejela.

Prišel je večer življenja pri sinu župniku v Št. Lovrencu. Vedno je delala, vedno za vse sama skrbela, brez dela tudi zdaj ni mogla živeti. Vse je morala sama videti, vse sama nadzorovati. Hodila je navadno vsak dan k sv. maši in k sv. obhajilu. Ko so začele moči pešati, je bila dobra mati najra-

je v cerkvi, po zimi je pa doma molila svoje rožne vence. Bil je lep ta večer življenja, ožarjen z ljubeznijo do Boga, ljubeznijo sinov ter vseh, ki so jo natančno poznali. V znamenje posebne milosti je Bog poslal še hudo bolezen, katero je z največjo vdanostjo prenašala.

Dne 26. febr. t. l. je popoldne ob 2. sklenila trudapolno življenje. Saj je svoj cilj dosegla in izpolnila od Boga dano nalogo. Vse življenje bi se lahko povedalo z besedami: »Ljubila, molila, delala, trpela in vse Bogu darovala.« Bila je lepa smrt in lep pogreb, ko jo je pokopal lastni sin. Kdorkoli je sina ljubil je tudi za njegovo mater molil. Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjejo, ker njih dela gredo za njimi.« Če je tebi, prijatelj, »Kmečki dom« kako veselje napravil, daruj še ti za mater eno obhajilo in eno sv. mašo, ker je ta dom sad njenega dela. Ve matere pa posnemajte njeno železno vztrajnost in ljubezen do Boga, da dosežete srečo pri svojih otrocih in srečno večnost na onem svetu.

Pijančevanje vojakov.

Nekateri pridni mladeniči so pri vojakih prihranili nekaj kron od male plače, katero dobijo na dan. Drugi so celo domov pošiljali denar v podporo revnim staršem. Toda velika večina vojakov piše vedno domov, v kakšni potrebi in zadregi so pri vojakih. Če kdo bere ona jokajoča pisma, mora misliti, da ga ni večjega reveža na svetu kakor je naš fant v vojaški službi. Zadnje krone spravi oče skupaj, mati gre na posodo iskat, brati in sestre zložijo skupaj svoj borni zaslužek, da pomagajo ubogemu revežu. Oni pametni gospodarji, ki so še v hujših časih nosili vojaško suknjo, so vedno pravili, da ni tako hudo kakor pravijo. Toda časi se lahko spremenijo. Zdaj po mestih zdihujejo, kako stradajo, vse je dražji, torej pomagajmo, saj bo kmalu doma. Tako so si revni starši potolažili vest in krone vendar poslali.

Zdaj je pa izdal komandant našega regimenta v Celovcu na vse župne urade okrožnico z dne 21. febr. 1914, štev. 132. Adj. staršem v svarilo, naj ne pošiljajo vojakom denarja. Okrožnica se glasi:

Pijančevanje moštva.

Velečastiti župnijski urad v Št. Lovrencu!

Žalostno znamenje je, da se pijančevanje z vsemi slabimi posledicami opazuje tudi pri vojakih.

Nagnenje do pijančevanja prinesejo ljudje že od doma k vojakom in večkrat je potrebno, da se moštvo z največjo strogostjo privede k zmernosti.

Trajni uspeh v tem oziru se bode šele potem dosegel, če vojaške oblasti delujejo sporazumno z sorodniki vojakov.

Moštvo slepari z lažnjivimi izgovori starše, brate in druge sorodnike za denar, seveda samo za to, da ga potem v gostilnah in v veselih družčinah zapije in na nespameten način zapravi.

Pijančevanje je vzrok, da se množe izgredi in dostikrat tudi hudodelstva pri vojakih (zaradi katerih so potem ostro kaznovani).

Za potrebe vojakov skrbe vojaške oblasti v vsakem oziru; vojaku ne manjka ničesar, godi se mu gmotno zelo dobro.

Razen manevra ne potrebuje vojak nikdar denarne podpore, posebno pa ne za vojaške službene reči, na katere se moštvo navadno izgovarja, da si denar prigljuje.

Naravnost žalostno je, če vojak od staršev težko pridobljene krone izvleče, da jih potem v brezmiselni družbi zapije.

Od vojaških pristojbin si vojak lahko kupi kar potrebuje, za pijančevanje mu seveda nič ne ostane.

Ako izostane podpiranje vojakov od strani sorodnikov, se gotovo zmanjša pijančevanje in s tem združeni izgredi, ali pa se vsaj omeji na posamezne slučaje.

Da se doseže zaželjeni cilj, prosi polkovno komando vse častite župnijske urade za krepko podporo.

Poučevanje v tem oziru pri nedelj-skih pridigah bode gotovo imelo zaželjeni uspeh.

Na ta način se ne podpira samo vojaška vzgoja in disciplina, ampak se tudi vcepijo vojaku one lastnosti v dušo in telo, da postane, zapustivši službo, zvest in dober državljan.

Celovec, 21. februarja 1914.

Stvar je morala biti že zelo huda, da so višje vojaške oblasti, ki so v tem oziru do skrajnosti prizanesljive, primorane naravnost staršem povedati resnico in prositi, da naj se vojakom nobena podpora ne pošlje.

Vzroki so očitni. Vojaške oblasti morajo imeti trezne vojake, ker le taki so zmožni za natančno izpolnjevanje težke službe in le taki bodo razvili vse svoje moči ob času hudega boja s sovražnikom. Zadnje vojske so dokazale, da morejo le trezni močni ljudje izdržati hude napore, ki jih zahteva napad na sovražnika. Pijanci so vedno strahopetljivi in za vsako težko delo nespodobni. Kakšen red bo pri vojakih, če bodo prišli pijani k vjam in se množili izgredi in nepokorščina?

Razen tega mora vojaška oblast tudi naprej gledati. Ti vojaki postanejo enkrat gospodarji in očetje prihodnjih vojakov. Pijača pa konča zdravje in uniči gospodarstvo. Če se je pri vojakih naučil pijančevanja, potem si vojaštvo samo spodkopuje svoj steber, če razvoj te hude strasti mirno pusti.

Za nas so pa še drugi razlogi merodajni.

Če vojak nima denarja, ostane v vojašnici ali gre le na sprehod ob prostem času. Kakor potrjuje polkovnik, imajo vojaki hrane zadosti. Nobeden

vojakov ni pri nas v zadnjem času lakote umrl. Če pa ima vojak denar, gre v družino, z družino v gostilno, kjer se navadno shajajo vsakovrstni ljudje, večkrat več slabi, kakor dobri. Še po gostilnah po deželi je navadno slabo. V mestih jih pa namenoma zapeljujejo. Vedeti moramo, da socialni demokrati prav nalašč zapeljujejo mlade ljudi in jim vcepijo sovraštvo do cerkve in do vsega sedanjega družabnega reda. Kako žalostne skušnje imamo v tem oziru povsod. Dobri gredo k vojakom, zapeljani in pohujšani se vrnejo domov. V gostilnah je najlepša priložnost za tako veri nasprotno delo. Če ga pa tudi niso popolno pokvarili, se mu vendar vzbudi oni duh upornosti, ki ga pozneje spelje na napačna pota. Če denarja ni, se ne more hoditi po gostilnah. Kjer je pijanost, je navadno tudi nečistost. Po mestih imajo denarni vojaki grozne nevarnosti in zalezovanja v tem oziru prestati. Revež si konča zdravje, dobi ostudno bolezen za celo življenje. Če bi pa tudi ne bilo tako hudo, vendar postane pogosto tak fant pozneje doma kuga za vso okolico.

Nam je to zadosti. Iz najbolj zanesljivega vira vemo, da vojak denarja prav nič ne potrebuje. Naj le trpi včasih malo zadrego, to izboljša človekov značaj. Tudi pomanjkanje je potrebno za vzgojo značaja. Kdor je kaj skusil, zapu na lastno moč.

Torej starši in znanci in sorodniki! Fantom pri vojaki pošljite denar ob vojaških vajah, redno ga pa ni treba pošiljati, ker ga jim ni treba!

Kako se obraščajo žita, ki osipamo.

Moderno kmetijstvo ne mara močno obraslih žit, ampak se omejuje na tri do štiri poganjke. Vzrok tega je mnogoletna izkušnja, da imajo močno obrasle rastline bilke različne starosti, ki ne dozore ob enem in istem času; dočim so bilke v sredini že popolnoma dozorele, niso one na vnanjem obodu niti do polovice zrele. Zato pa prirastek ni le prav popolnoma brez koristi, ampak naravnost škodljiv, ker pač jemlje zemlji hrano in vlago, ne prinese pa drugega nego majhno slame in prav slabega zrnja, ki poslabša celotni pridelek. Čudno je pa to-le: Korist bogatega obraščanja kmetijski veščaki in učenjaki na splošno priznavajo. Njihova čast bi torej zahtevala, da si prizadevajo doseči cilj, ki so ga spoznali za dobrega, s polnim vetrom in odstranijo težave, ki so jim pri tem na potu — v našem slučaju neenako dozorevanje bil. Toda glejte, mesto da bi si prizadevali doseči istočasno dozorevanje vseh bil in tako ohraniti dobroto bogatega obraščanja, so strokovnjaki v kmetijstvu raje že vnaprej kapitulirali (se udali) pred namišljeno nepremagljivo težavo.

Čuden je svet učenjakov! Imamo slučaje, ko je pognala francoska pahov-

ka do 1215 bilk in zdaj uči kmetijska znanost, da se ima obrast pri žitih omejiti na 4 do 5 poganjkov. Da so trave, kamor spadajo tudi naša žita, že po naravi nagnjene k bogatemu obraščanju, smo že dokazali v enem prejšnjih predavanj. In veste, kako si pridobijo pridelovalci novih žitnih vrst seme prve vrste, ki ima prav visoko hektolitersko težo? Seme vsejejo prav narazen, da se bogato obraste, to je podlaga vse nadaljne umetnosti.

Mislil bi gospodar: Naročil si bom semena od rastlin, ki so tako vzgojene, da se močno obrasto; napravile mi bodo številno klasje in dale bogato žetev. — Toda izkušnja uči, da se boš večinoma varal. Ne samo, da vnanje bilj prepozno dozore, bogata obrast je pri navadnem načinu obdelovanja zemlje tudi preveč odvisna od slučaja. Proti vsem slučajem — ki pač niso samo slučajji, ampak naredba Stvarnikova — ne more niti kmet niti kdo drugi kaj dosti opraviti; vendar pa je mnogo tudi slučajev, ki jih lahko obrne človeški razum sebi v prid. Ravno pravilno obdelovanje zemlje in osipanje izključuje vpliv marsikakega škodljivega slučaja. Saj imamo zglede, da je dala ena sama ržena rastlina presajena 126 zrelih klasov, in ena sama pšenična rastlina 164 klasov. Če se presajena ali tudi le samo osuta žita tako močno obraščajo, je to gotovo znamenje, da smo jih predstavili v zelo ugodne okoliščine. Glavni vzrok pa je ta, da dobijo take rastline veliko množino hrane in da se jim zagotovi potrebna voda.

Ako ponudimo nadzemeljskim delom mladih rastlin obilno hrano, tedaj ne morejo bilke porabiti zase vseh sokov, zato pa porabijo preobilico hrane za napravo novih kolenc, listov in popkov.

Kaj pa je vendar krivo, da dozori pri navadnem načinu obdelovanja različni poganjki ob tako različnem času?

Razlaga za to ni ravno težka. Če opazujemo mlado jablano, nastalo iz pečke, požene najprej glavno deblo; stranska debela (veje) poganjajo vselej iz listnih pazduh in ti listi stoje na glavnem poganjku premenjalno, eden na tej, drugi na nasprotni strani stebela. Obraščanje žita je ista prikazen kot razrast (delanje novih vej) pri drevju, samo da izvirajo pri obraščanju novi poganjki iz podzemeljskih delov stebela. Pri drevju kot pri žitih opažamo na enak način: glavno steblo, poganjke prve, druge, tretje itd. vrste (kategorije). Zdej vam bo pa že lahko jasno tole: Čim starejša je glavna bil, tem več časa poteče, predno se napravijo stranski poganjki prve vrste; ravno tako, čim večja je razdalja časa med postankom bilj prve in druge, druge in tretje vrste, tem bolj različno starost imajo bilke in toliko pozneje dozore one na vnanji strani grmiča.

V tem glavnem vzroku neenakomernega dozorevanja imamo pa že tudi migljaj, kako bi ga preprečili. Treba je ovirati prenegli razvoj glavne bilj, zato

pa pospeševati na moč razvijanje stranskih stebel prve, druge itd. vrste.

Glavno bil zaviramo v rasti, če dotično rastlino o s p e m o; nekaj zakon, ki velja za rastline, pa je, da vsak činitelj (faktor), ki ovira rast glavnega stebela, pospešuje razvoj stranskih poganjkov. Čas med tvorbo stranskih poganjkov je treba skrajšati na vso moč, to je, treba je skrbeti, da se žito prav hitro obraste.

Narava sama potrjuje našo misel in kaže, da se razvije takoj veliko število stebel, ki dozore enakomerno v istem času, ako se jim da na razpolago preobilica hrane.

Doslej se je navadno mislilo, da je samo eno kolence, iz katerega se v posebno ugodnih razmerah razvijo vsa stebela in gorenje korenine. V resnici pa ni tako. Število kolenc, ki se obraste, postane lahko mnogo večje; odvisno je samo od števila, kolikorkrat smo rastlino tekom ene rastne dobe obsuli.

Pri rži ležijo posamezna obrastna kolenca tako blizu drugo nad drugim, da se zdi pri površnem opazovanju, kakor bi izvirale vse bilj iz ene točke; pri natančnejšem pregledovanju pa lahko opaziš več samostojnih kolenc. Pri pšenici in ječmenu je posamezna samostojna kolenca ločiti mnogo lažje. Kakor hitro namreč povišaj prsteno plast krog mlade rastline s tem, da jo ospeš, se napravi majhno pod novo prsteno površino novo kolence in nova etaža (nadstropje) ali vrsta korenin, ponovi čez nekaj časa osipanje in dobil boš tretje kolence v zemlji, ki se obraste itd.

Tako vidimo, da nas je seznanil novi način pridelovanja žit, ki so se ga oprijeli na Ruskem, s čisto novimi nauki o rastlinski fiziologiji (življenjslovju).

S strahom pred močnim obraščanjem naših žit je v zvezi tudi strah pred p o l e g a n j e m žita. Toda glavni vzrok poleganja je pregosta setev; vsled tega so spodnji internodiji (del stebela med dvema kolencema) preveč v senci in se razvijo nenormalno, nezdravo, podobno kot rastline na zimskem oknu, ki začno divjati, a ti etiolirani (brez dovoljne svetlobe zrasli) divji poganjki so zelo slabotni. Pri osipanju se ni bati poleganja, saj morajo biti rastline dovolj narazen pri tej metodi (načinu). Močna obrast, izvirajoča iz obilne hrane, da bilkam tudi veliko odporno silo. Ako opazuješ močno obraslo rastlino celo dobo njenega razvoja do časa, ko začenja iti v klas, boš našel, da leže vsa stebelca na zemlji in da se razprostirajo bolj ali manj enakomerno na vse strani, podobno kot listi trobentični ali regratovi, ki delajo takozvano rožeto ali listno rožico. Ta lega je za izrabljanje svetlobe najboljše, ki se jo le moreš misliti; ne samo listne ploskve obsevajo solčni žarki naravnost, ampak tudi mlada stebelca, ki tičijo še povita v listne nožnice, dobijo svojo porčijo. Vsled tega se spodnja kolenca razvijo mnogo močneje in ker poleganje žita odvisi v prvi vrsti od krepkosti ali

slabosti teh kolenc, zato je obrast očitno naravnost sredstvo zoper poleganje. Pozneje se podaljšane bili dvignejo po konci, tvoreč na enem izmed kolenc kolenasto vpogolino, najspodnejši intervodij pa ostane vedno vodoraven ali vsaj poševen. Ta kolenasta vpogolina, ki se pri slabo ali nič obraslih rastlinah ne nahaja, ima pa za rastlino, zlasti zoper poleganje, velike prednosti.

Dejstvo, da močno obraslo žito rodi več in težjega zrnja, se nikakor ne sme prištevati k vzroku, ki bi utegnili zakriviti poleganje. Četudi so klasi, ko dozori, znatno težji, se tej večji teži sorazmerno okrepi gotovo tudi bil. Misel, da močno razvito klasje moti harmonijo v ustroju cele rastline, bi bila pač nesmisel. Potem bi sploh ne bilo mogoče doseči prav bogatih žetev!

Poskrbi za rastline!

Meseca aprila se bo največ oralo. Od dobrega dela in gnojnih njiv moramo pričakovati obilo pridelka. Povdarjamo zato še enkrat glavne nauke:

1. Sej ali sadi veliko pese, ker pri nas nobena rastlina več ne prenese. Letos je še posebno ugodno, ker ne bo črva in je pesno seme izredno poceni. Da bo pa pesa lepa, navozi na njivo že pred oranjem kolikor največ moreš gnojnice. S tem poskrbiš za potrebni dušik prav po ceni. V amonjaku ali čistem solitru ga moramo precej drago plačevati. Orji za peso kolikor mogoče globoko. V krajih, kjer se najboljša pesa prideluje, se orje 40 cm globoko. Izrahljaj in zabranaj seme, kolikor mogoče natančno. Po brazdah natresi superfosfata, 30 kg za 1 mernik posejanja. Fosfat se mora precej zavleči. Naj se ti ne zdi škoda denarja za umetna gnojila, ki se preobilo povrne. Če imaš kaj kajnit ali kalijeve soli, jo tudi nasuj. Kalijeva gnojila posuj par tednov pred oranjem. Pesa je za kali posebno hvaležna.

2. Orji globoko tudi za žito in posuj povsod malo superfosfata, če ni njiva že poprej dobro s fosfatom založena. Fosforna kislina da naglo in obilno rast. Gospodarji krompir posebno natančno sadijo, ga poorjejo tako, da pridejo očki vselej na tla obrnjene. Kali morajo priti v loku v zemljo, kar rodovitnost precej pomnoži.

3. Prebranaj dobro vsa žita enkrat, dvakrat ali še večkrat. Čim več se jim stebelje vun populi, močnejše bo ostalo žito. Naj ti ne bo žal za trud, ki se obilo izplača, naj se ti ne smili žito, ki je potem veliko lepše.

Brez truda in skrbnega dela ne bo mo prišli nikdar naprej.

Tržni pregled.

Avstro-ogrška banka je znižala obrestno mero na 4 odstotke. Denar, katerega so ljudje pokrili ob vojni nevarnosti, prihaja zopet na dan. Banke in hranilnice so prav zadovoljne z množino vlog. Zdaj imajo še skrb, kje bodo kapital naložile, da bo zadosti obresti. Onega velikega dobička, katerega so imele pri visoki obrestni meri od svojih akcij, seveda ne bo več. Denar se bo pa prav lahko porabil, ker država, dežele, mesta in tovarne rabijo obilo gotovine. Naš finančni minister potrebuje za zdaj le 375 milijonov kron.

Ruska vlada premišlja, kako bi napravila monopol za žito. V kratkem bo Rusija izmed vseh dežel na svetu največ žita pridelala. Že zdaj bi ne mogli v Evropi mnogi živeti brez ruskega žita. V slučaju vojne, ko bi bilo par milijonov vojakov kmetijstvu odtegnjenih, bi pridelovanje zaostalo. Gotovo bi pa Rusija rada v slučaju vojne svojega sovražnika tudi izstradala. Na morju bi Angleška branila uvoz v Nemčijo, na suhem bi pa Rusija zaprla svoje žito.

Zdaj se je tudi zvedelo, zakaj je jeseni septembra in oktobra pšenica v ceni tako naglo padla. Veliki ogrski mlini, ki so skoro vsi v judovskih rokah, so se domenili, da bodo delo omejili le na nekaj dni v tednu. Ravno v tem času prodajo kmetje svoje žito, ker morajo imeti denar za vse domače potrebe. Ker so mlini omejili svoje delo, niso hoteli veliko pšenice kupiti. Ogrsko ministrstvo je delalo skupaj s temi judi ter poročalo, koliko se je več žita, kakor prejšnje leto, pridelalo. Sicer je letina na dobro kazala, toda skoro četrti del pridelka je povodenj končala. Tem špekulantom se je posrečilo, da so potisnili cene od 25 K 60 h na 21 K 22 h za 100 kg. Po tej ceni pa kmetje niso hoteli prodajati; blaga ni bilo in cene so šle zopet naprej. Za nas je to važen nauk: jeseni oktobra ne prodajaj žita. Takrat so navadno cene najnižje.

Svetovna kupčija je postala zopet bolj živahna. Ozimine so povsod prav dobro prezimile. V Kanadi in Južni Ameriki, deloma tudi v Severni, so zelo pomnožili njive za žito. Kaže se pa vedno bolj očitno, da manj izvažajo, čeprav je več sveta z žitom obsejanega. Domače prebivalstvo se je pomnožilo in porabi ves višji pridelek. V vseh deželah se tudi opaža, da se vedno bolj množijo poraba pšenice. Povsod hočejo imeti beli pšenični kruh. Pri nas so nekaj jedli ovsenjak, ki je bil zelo zdrav za telo. Zdaj ga nobenemu še pokazati ne smeš. Kruh iz zmesi — turšice, ajde in ječmena — ki je bil pred par leti še splošen povsod, vedno bolj izginja. Ker je razlika v ceni žit zelo neznatna, je prav, če se drugo žito za živino porabi, pšenica pa za kruh zmelje. Toda naše previdne gospodinje se večkrat boje, da bi se delavci potem pri malcah in pri kosilu in južini preveč kruha najedli in potem bi ne hoteli jesti druge jedi, ki gre po kosilu navadno v pomije.

»V vsaki luknji ni rak«, pravi pregovor. Angleški kapitalisti so hoteli iz Egipta puščavo Saharo izpromeniti v raj. Zidali so več sto kilometrov dolgo železnico na dolino (oazo) Hange. Mislili so, da bodo zavrtali vodo in tako ustvarili najlepšo zemljo. Zeleznico so zidali, vode ni bilo, puščava je pa ostala puščava, družba je pa prišla na kant. Zeleznica, katero je prevzela egiptovska vlada, pa vendar vozi trikrat na teden, seveda z veliko izgubo, malo število potnikov in nekaj malega dateljnov, ker drugega tam doli ni. Je res hudo z ljudmi, ki ne vedo kam s svojim denarjem.

Cena goveje živine je padla za dobro tretjino. Kljub temu so mesarji odjenjali le za par vinarjev pri mesu na drobno. Pitanje govedi se več ne izplača. Dne 23. marca je bilo na dunajskem trgu 3865 govedi. Plačevali so vole: ogrske Ia 87 do 118, II. 78 do 93, III. 70 do 82; gališke Ia 102 do 110, IIa 96 do 101, 84 do 94; bike 94 do 97; krave 72 do 94. Cene so zopet nekoliko padle. Od te živine je bilo 2805 glav iz Ogrske.

Neki kmet pripoveduje, da je poslal vnovčevalnici (pa ne naši) deset krav in telic ter mlado tele. Vse živali so mu cenili doma na 3000 K. Za to vsoto bi jih prav lahko prodal. Vnovčevalnica jih je prodajala dva meseca. Štiri krave je prodal za breje. Vnovčevalnica jih je prodala mesarju po 66 h za 1 kg. Resnično so imele vse tele v sebi. Mesarju je bilo treba plačati 39 K 60 h odškodnine. Telice so prodali za 140, 160 in 180 K. Za vse živali so skupili 2329 K 58 h. Stroškov so pa naračunali 623 K, pri čemur je znašala vožnja le 29 K 21 h. Mleko, katero so dobili od krav, so šele po pritisku zaračunali za nekaj kron. Prav tako se dela pri prašičih. Kako bodo delali dobre kupčije ljudje, ki kupčije ne razumejo?

Masla so lani iz tujega k nam pripeljali 660 vagonov. Vsak vagon je vreden 34.000 K. In potem se še čudimo, če maslo le težko naprej spravimo! Zopet se je začela oglašati živinska kuga na parkljih. Kmetje, pazite! Pri nekem kmetu, ki je imel bolne živali, je videl živinozdravnik petelina, ki se je izprehajal po dvorišču, in zgoraj golobe v golobnjaku. V smislu kužne postave je bil revež hudo kaznovan, ker je pustil živali, ki morejo kugo raznesti, prosto okoli letati. Gospodar se je pritožil, da vendar ne more golobe zapreti in petelina pobiti. Bilo je brez uspeha. Postava je postava, pravi, da se morajo zapreti vse živali, ki kugo raznašajo. Če se torej tvojega hleva bolezen prime, si prav lahko kaznovan, če bo živinozdravnik videl kako miš, podgano, muho ali bolho. Glej, da te živali ob pravem času pobiješ in poloviš, ker zna pozneje prepozno postati. Kugo ti raznesejo, če jih le kdo vidi, in ti si v kazni.

Prašiči so dražji. Kmetje so po zimi naglo prodali, zdaj jih primanjkuje. Dne 24. marca je bilo na dunajskem trgu 14.664 prašičev. Prašiče za meso so plačevali: Ia 138 do 144, II. 132 do 137, III. 124 do 131; debele Ia 134 do 138,

Ila 128 do 133, IIIa 118 do 127. Pri nas jih plačujejo po 118 do 122. Gotovo se izmed vseh vrst gospodarstva prašiče-veja najbolj izplača.

Pri žitu se cene drže. Prav slaba letina je bila v Argentini. Več kot polovico manj bodo od tam prodali. To pa ni posebna nesreča, ker ta primanjkljaj Rusija in Severna Amerika lahko nadomestita. Pšenica je bila splošno v Ameriki slaba. Severna Amerika, ki je navadno na stoisoče vagonov spravila vsako leto v Evropo, je sama kupila do 70.000 vagonov v Argentini. To ameriškansko blago pa še ni posebno suho. Tudi v Evropo pride veliko zaduhle kornuze.

Plačevali so 24. marca pšenico: najboljšo ogrsko 13 K 50 h do 13 K 85 h, domačo 12-60 K do 13-10 K; rž slov. 9 K 75 h do 10 K 15 h, navadno 9 K 70 h do 10 K; ječmen moravski 8 K do 8 K 50 h, ječmen za krmo 6 K 50 h do 7 K 25 h; oves najboljši 8 K 50 h do 9 K 5 h, navadni 7 K 40 h do 8 K 25 h; turšica 7 K 25 h do 7 K 55 h.

Tropine so se zelo pocenile. Zdaj jih je boljše kupiti, kakor turšico ali seno. Prave tropine so za vsako živino dobra krma.

Platno ima zopet boljšo ceno. Čudno, da so v zadnjem času začeli še dobri ljudje gonjo proti platnu, češ, da ni posebno zdravo in se rado premoči. Še vedno je močno platno najbolj zdrava in močna spodnja obleka. Ranjki Knajp nam je zadosti natančno dokazal, da je priprosta platnena obleka najbolj primerna našemu telesu. Tovarnarji bombaža in bombaževih izdelkov seveda drugače govore. Ze vedo zakaj.

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in milo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) L 1-30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani ima oddati **kovačnico**. Sprejme v najem **se spreten, dober, za podkovsko kovanje zanesljiv kovač** s spričevali. Kovaču se tu nudi dober prisluzek. — Pojasnila daje županstvo med uradnimi urami. 1073

SINGER

šivalni stroji
za vse šivalne smotre

se dobivajo po vseh naših prodajalnah
Singer Ko. deln. dr. šivalnih strojev.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. Kranj, Glavni trg št. 119.
Novo mesto, Glavni trg št. 45. Kočevje, Glavni trg št. 79.

5000 parov kamilskih čevljev
par
Varstveno zavarovane.
prinese njih tudi zanajetja dela ki so mi vsled zakaznele poljuljate ostali, prodajam in razpošiljam za isto ceno po K 8 — par. Ti čevlji so iz najboljšega surovega usnja z močno podložanimi podplat, s podkvisami na petah in jermenički. Čevlji so posebno priporočljivi za alpske očeje. Pri naročilih zadostje v era v cent metrih ali številka. Zamenava dovoljena. Razpošilja po povzetju krščanska razpošiljalnica čevljev
FRANC HUMANN, DUNAJ 2,
Aloisgasse 3-D
Od c. kr. trgovskega sodišča protokolinarnatvrdika.

Blago
za moške in ženske obleke
zasebnikom naravnost iz tovarne po najnižjih tovarniških cenah, torej velik prihranek pri nakupu. Krasne pomladne in poletne novosti najboljšje kakovosti.
Ostanki za slepo ceno!
Zahtevajte našo zbirko vzorcev! Prva šlezjska razpošiljalnica platnenih izdelkov
„SUDETIA“
Jägerndorf, št. 42, avstr. Šlezija.

Ceno česko posteljno perje
Kilo sivoga puljenega K 2—, boljšega K 2-40, polbeloga K 3-60, beloga K 4-80, prima kakor puh mehkega K 6—, veleprima K 7-20, najboljša vrsta K 8-40, puh siv K 6—, bel K 12—, najtinejši prani puh K 14-40. Zgotovljene postelje iz gostotnega rdečega inleta, pernica al. spodnja blazina 180 cm dolga, 110 cm široka po K 10—, 12—, 15—, 18—, 21—, 20cm dolga, 140 cm široka po K 13—, 15—, 18—, 21—, zglavnica 60 cm dolga 55 cm široka po K 3—, 3-50, 4—, 90 cm dolga, 70 cm široka po K 4-50, 5-30, 6—, 3 delni šimnati modrocel za 1 posteljo po K 27—, boljši K 33—. Pošilja se franco po povzetju od 10 K višje. Zamenava dovoljena, za neugajajoč denar nazaj. 486
Poskušnje in cenovniki franco

BENEDIKT SACHSEL, Lobes pri Pliznu 159, Češko.

Adolf Hauptmann-a nasled.
A. ZANKL SINOVI
tvornica barv, lakov in firnožev
priporočaja: 152
oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje za pode in stroje, karbolinof, čopiči itd.
Naslov zadosuje: **A. Zankl sinovi, Ljubljana.**
Cenik zastoj.

Zavod za tečaje o
TRGOVSKI VEDI
Zrid. Mester, imejitelj preko evropskih inaj znane bivše trgovskenkadomaje, Lipsko.
Prospekte pošilja zastoj ravnateljstvo. 1482
KAVA
50% ceneje!

Ameriška štedilna kava, lepo dišeča, izdatna in štedljiva, 5 kg vreča za poskušnjo K 10— polt prosto po povzetju. Pol funta prvovrstnega finega čaja za 2 K polje: **A. Saphir, izvoš kave in čaja, Tiszabogdány 473.**

OROZJE in KOLESA
na obroke. Posamezni delinajceneje
II. cenik zastoj.

F. Dušek, tovarna orožja, koles, šivalnih strojev. Opočno ob drž. žel. 2125, Češko. 3357

Avtomatična pasl!

Za podgane K 4—, za miši K 1-40, njame brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Ne gajuste nobenega smradu in se zopet same nastavijo. Past za šourke odina te vrste, na katero so njame na tisoče šourkov v eni noči, a K 2-40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju **Franco Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3, 23.** Mnogopobvalnih pisem. Pred manj vrednimi ponarejenji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v vporabi. Telefon 23446. 2933

Prosim, vprašajte Vašega zdravnika!
THYOMOMEL SCILLAE
(Besedni znak zav.) Razkrajja sle, pospešuje odvajanje, ima zdravilen vpliv pri navadnem in oslovskem kašlju, varuje sopila pred obolenji, odstranja težko dihanje, in enako učinkuje tako pri otrocih kakor pri odraslih. Preizkušen in priporočan od uglednih zdravnikov. Ima prijeten okus.
1 steklenica K 2-20. Tri naprepllačila zneska K 2-90 se pošlje 1 steklenica, za K 7— se pošlje 3 steklenice, K 20— 10 steklenic poštine prosto. Ne dajte si nikjer vrniti nadomestnih izdelkov!
Izdelovanje in glavna zaloga v **B. FRAGNER-ja lekarni** c. in kr. dvorni dobavitelj **PRAGA, III., št. 203.**

R. Stermecki Celje
in razno moderno blago za moške in ženske obleke pošilja po najnižjih cenah
Jugoslovska razpošiljalna
R. STERMECKI v CELJU št. 305, Štajerski.
Ilustrovani cenik o več tisoč stvarih se pošlje zastoj. — Pri naročilih iz Amerike in Balkana treba poslati denar naprej.

Ivan Gregorc, parna opek., Mengel
in tovarna lončenih peči ima v zalogi vedno vsakovrstno
opeko
zidno, veliko in malo, navadno strešno, zarezno strešno opeko (Falzriegel) ter vsakovrstne
peči
navadne kmečke in visoke peči za boljše sobe
Opeka in peči, vse prvovrstno blago!
Točna postrežba! 408

Carl Kronsteiner-jeve
trpežne, apnene
façadne barve
postavno zavarovane
v 50 vrstah od 24 v kg naprej.
Ze desetletja dobro preizkušene in so prekosile vsa ponarejenja. — Edino sredstvo za pleskanje za façade, ki so bile že pobarvane. 1071
Email-façadne barve, ki se ne odlustijo in krijejo ob prvi potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, vporabne pomešane samo z mrzlo vodo. Antiseptiške, proste strupu, luknjicave. Idealni plesk za notranje prostore, še nepobarvane façade, lesene zgradbe: kot kobile, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, stroški za m² 5 vin. Cenik in prospekte zastoj in poštine prosto.
Karl Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstrasse 120
Zaloga: Braia Eberl, Ljubljana.